

Пословно удружење друмског саобраћаја
СРБИЈАТРАНСПОРТ ад Београд
Београд, Поенкареова бр. 16
Број: 46 /2023
Датум: 23. 03. 2023. године

ЗАПИСНИК

са двадесетпете (XXV) седница Одбора директора је одржана у среду 23.03.2023. године у седишту удружења у Београду

На основу Позива за састанак одбора директора, у складу са законом и Статутом друштва у Врњачкој Бањи је одржана **XXV** седницу Одбора директора Пословног удружења друмског саобраћаја „Србијатранспорт“ Београд. За ову седницу, у складу са позивом усвојен је следећи:

ДНЕВНИ РЕД

1. Usvajanje Zapisnika sa predhodne sednice;
2. Donošenje odluka o usvajanju godišnjih i finansijskih izveštaja za 2022. godinu;
3. Najurgentniji problemi i inicijative za uređenje poslovnog ambijenta u sektoru javnog prevoza putnika u drumskom saobraćaju :
 - 3.1. Nedostatak profesionalnih vozača autobusa,
 - Snižavanje starsosne granice za profesionalne vozače autobusa
 - Izmena modela edukacije profesionalnih vozača
 - Neophodan program subvencija prekvalifikacije mladih za zanimanje profesionalnog vozača
 - 3.2. Inicijativa za snižavanje akcize na evrodizel gorivo za legalne prevoznike koji komercijalno obavljaju delatnost javnog transporta,
 - 3.3. Neophodnost uređenja komunalne delatnosti javnog prevoza putnika,
 - 3.4. Ostali problemi od velike važnosti za funkcionalno i ekonomski održivo poslovanje u sektoru javnog prevoza putnika u drumskom saobraćaju.
4. Finansijski problemi poslovanja prevoznika uzrokovana velikim dogovanjima BASa;
5. Tekuća pitanja i predlozi.

Седница Одбора директора је одржана у Врњачкој Бањи, Хотел Пегаз Холидеј Ресорт, Милош Обилић Рд 25.

За седницу скупштине акционара су позвани сви чланови Одбора директора а седници Одбора директора присуствују:

1. Светлана Бјеличић – „Ракета АБ“ доо бајина Башта – председник Одбора директора;
2. Никола Лукић - „Кавим групу Србија“ – неизвршни директор;
3. Александар Ивановић - „Ниш експрес“ доо Ниш- неизвршни директор;
4. Александар Вујетић – СП „Ластра“ доо Лазаревац- независни директор;
5. Горан Пријовић - СТУП „Вршац“ ад Вршац – неизвршни директор;
6. Душко Ђуровић – „Бечејпревоз“ Бечеј и „Југопревоз“ В.Плана – неизвршни директор;
7. Драган Рајић – „Бор травел“ доо Бор - неизвршни директор;
8. Горан Алексић – „Србијатранспорт“ ад Београд – извршни директор.

Седници присуствује 8 од 11 чланова Одбора директора, те је констатовано да постоји кворум за рад и пуноправно одлучивање на XXV. седници Одбора директора Србијатранспорта. Састанку присуствују Помоћник министра за инспекцијски надзор Иван Дивац, Начелник републичке саобраћајне инспекције Бобан Вујић, чланови управног одбора Панонтранспорта и други представници превозника (преглед евиденције присутних је у прилогу записника).

Седницом Одбора директора друштва председава председница Одбора директора Светлана Бјеличић и седница је почела са радом у 12:40 сати.

Ад.1 Усвајање Записника са предходне седнице;

Председавајући је нагласио да је записник благовремено усаглашен из разлога што смо на предходној седници у тачки 4 анализирали проблеме, чињенице, стратешке мере и иницијатива за деловање удружења и закључили предлог решења за уређење пословног амбијента и развоја саобраћаја Републике Србије. Записник је прецизан и свеобухватан.

Са овог састанка је креиран низ ургентних иницијатива и стратешких мера на основу кога су наша удружења Србијатранспорт и Панонтранспорт направили заједнички допис који је упућен министру Горану Весићу и Помоћнику министра Мирославу Алемпићу.

Одбор директора је јавним гласањем једногласно донео :

О Д Л У К У

Usvaja se Zapisnik sa XXIV redovne sednice Odbora direktora Poslovnog udruženja drumskog saobraćaja „Srbijatransport“ ad Beograd, održane dana 10.11.2022. godine u Beogradu, koji je sastavni deo Odluke.

Ад.2 Доношење одлука о усвајању годишњих и финансијских извештаја за 2022. годину;

Сви чланови су благовремено добили материјал за ову тачку дневног реда. Кроз електронску комуникацију није било примедби на достављена документа.

С обзиром да није било примедби, председавајући је чланове Одбора директора позвао да гласају.

Одбор директора је јавним гласањем једногласно донео :

О Д Л У К У

Usvaja se Godišnji Izveštaj o poslovanju između dve skupštine Poslovnog udruženja drumskog saobraćaja „Srbijatransport“ ad Beograd za 2022. godinu, koji je sastavni deo Odluke i upućuje Skupštini na usvajanje.

Одбор директора је јавним гласањем једногласно донео :

О Д Л У К А

Usvaja se finansijski izveštaj - završni račun za 2022. godinu Poslovnog udruženja drumskog saobraćaja „Srbijatransport“ ad Beograd, koji je sastavni deo Odluke i upućuje Skupštini na usvajanje.

Одбор директора је јавним гласањем једногласно донео :

О Д Л У К У

Usvaja se predlog Odbora direktora da se ostvareni gubitak od 609.000,00 dinara za 2022.godinu, u celosti pokriva iz nerasporedjene dobiti predhodnih godina i upućuje Skupštini na usvajanje.

Ад.3 Најургентнији проблеми и иницијативе за уређење пословног амбијента у сектору јавног превоза путника у друмском саобраћају

Након састанка Горана Алексића са Помоћником министра Мирославом Алемпићем и Начелника за друмски саобраћај Дамира Леденчана на састанку теретног транспорта договорено је да се са превозницима анализирају и сагледају најважније хитне и системске мере које је потребно решавати у сектору јавног транспорта путника.

Указано је да постоји низ проблема у пословању аутобуских превозника и очекујемо да ће ускоро морати да се мења Закон о јавном превозу путника. Република Србија кроз политичке преговоре чврсто стоји на Европском путу, тако да и ми треба да сагледавамо процесе прилагођавања Европским директивама и доброј пракси ЕУ. У Србији је у току израда Стратегија развоја саобраћаја у Републици Србији и очекује се имплементација стратегије до 2025. године. Истовремено смо свесни чињенице да се закон не спроводи у потпуности, да постоји низ злоупотреба и да је обим сиве економије у унутрашњем и међународном превозу путника изузетно висок.

Са једне стране нема довољно возача аутобуса којима је значајно повећана плата, али је потребан много већи број нових возача, с обзиром на број пензионера који раде у Србији. За даље повећање плата возачима и привлачењем младих људи за обуку проблем су нам недостатак прихода (који се губи корз сиву економију и нелегалан рад), смањење броја путника, а са друге стране у Србији је веома висока акциза за аутобуске превознике него у земљама ЕУ. У том смислу је наша иницијатива да се изједначе акцизе у Србији као у ЕУ. То ће нам омогућити

На прошлој седници одбора директора смо детаљно анализирали стање у нашем сектору. Тај допис Србијатранспорта и Панонтранспорта је основ и за данашњи састанак.

3.1. Један од највећих проблема у јавном превозу путника је недостатак професионалних возача аутобуса као неопходног ресурса за пословање аутобуских превозника и сматрамо да је неопходан сет мера.

- Србијатранспорт је интензивном радом указивао на неопходност нижавања старосне границе за професионалне возаче, указујући на величину проблема и примере добре праксе у ЕУ. Очекује се да ће кроз Закон о безбедности саобраћаја на путевима који очекујемо да ће ускоро ући у скупштинску процедуру доћи до снижавања старосне границе за професионалне возаче аутобуса за Д и ДЕ категорију на 21 годину, а за Д1 категорију на 18 година уз услов да поседовања Б категорије. Присутни су се сложили да је ова мера један од неопходних и да је веома важна.
- Снижавањем старосне границе за професионалне возаче а имајући до садашња искуства, указано је на неопходност унапређења и измена модела едукације професионалних возача са циљем креирања система који је у функцији унапређења пословања комерцијалних превозника, безбедности саобраћаја и подстицања квалитета транспортних услуга у друмском саобраћају.
- Неопходан програм субвенција преквалификације и обуке младих за занимање професионалног возача. Снижавањем старосне границе стварају се услови за подстицање преквалификације и ново запошљавање младих, али подстицање родне равноправности у транспортни сектор кроз посебне програме погодности за особе женског пола на позицијама професионалног возача аутобуса.

Наглашено је да се још увек води стална комуникација са институцијама у циљу превазилажења проблема недостатка професионалних возача.

3.2. Иницијатива за снижавање акцизе на евродизел гориво за легалне превознике који комерцијално обављају делатност јавног транспорта,

Износ акцизе на евродизел гориво за комерцијалне превознике у ЕУ је низа за око 120 до 130 евра/1.000 литара. То је велики проблем конкурентности услуга и терет који српским превозницима не дозвољава да подигну квалитет пословања и додатно се повећају зараде возачима и запосленима.

Све анализе указују на позитивне буџетске ефекте Републике Србије. Наша иницијатива је усмерена ка томе да наш министар Горан Весић покрене иницијативу за изједначавање услова пословања и фискалних оптерећења српских превозника са комерцијалним превозницима у Европи у складу са директивом ЕУ.

Значајно је ангажовање Проф.Др Слободана Аћимовића на унапређењу услова пословања српске транспортне привреде у интересу корисника услуга и конкурентске позиције српске привреде. Замолила бих га прокоментарише ову иницијативу.

3.3 Уређења пословања у сектору и неопходност уређења комуналне делатности јавног превоза путника на принципима добре праксе у ЕУ.

Пословање у сектору јавног превоза путника у међумесном саобраћају је изузетно отежано. Посебно се уочава проблем комерцијалне одрживости међумесног јавног линијског саобраћаја између градова и суседних мањих локалних самоуправа. Чињеница је да је дошло до значајних привредних и демографских промена у протеклим годинама, те је дневна миграција становништва значајно промењена и сматра се оправданим измена начина организације јавног превоза где би на нивоу региона дошло до системске промене комерцијалних линија јавног превоза путника у комунални сервис.

Предлажемо да се формира радна група која би детаљно сагледала и предложила модел унапређења комуналне делатности јавног превоза путника на регионалним принципима по угледу на примере добре праксе у Европи.

Добар пример је у Немачкој, Аустрији, Словенији а ми смо детаљније анализирали моделе, принципе, циљеве и ефекте у Словенији. Ово је важно за друштво, посебно када је између суседних локалних самоуправа у оквиру региона комерцијални превоз неодржив и неопходан је јавни комунални превоз. Република Србија се развија и мења те је неопходно да јавна услуга превоза путника прати промене и унапређује своју услугу.

Указано је да је организација јавног градског и приградског превоза у Граду Београду пример и модел комуналног сервиса који је један од фактора који има утицај на квалитет живота грађана и привредни раст. Указано је и на извештај Државне ревиторске институције и потреби боље организације и надзора јавног превоза путника у Републици Србији. Такође је чињеница да локалне самоуправе немају довољно стручних капацитета те је по угледу на све земље ЕУ потребно креирати регулаторно тело које би развијало и унапређивало комунални сервис јавног превоза путника у Републици Србији. Мирка Вучинића је кроз презентацију детаљно образложио проблеме, узроке, ефекте и циљеве прихватања добре праксе у Републици Србији.

3.4. Проблеми сиве економије и нелегалног рада као и остали проблеми који су од велике важности за функционално и економски одрживо пословање у сектору јавног превоза путника у друмском саобраћају.

Услови пословања у сектору јавног превоза путника су се значајно изменили. Уведене су лиценце, изводи лиценци, фискализација и низ других мера за унапређење конкурентности. Превозници Србијатранспорта се залажу за потпуну примену законске регулативе, али и за ефикасније мере за сузбијање сиве економије и нелегалног рада у унутрашњем и међународно јавном превозу путника.

Свакодневно смо сведоци незаконитог рада на тржишту. Сива економија је огроман проблем легалну транспортну привреду која обавља јавни линијски превоз путника, јер се смањује број путника, снижава се приход, негативно утиче на пословање превозника и угрожава безбедност саобраћаја.

Превозници једногласно и искрено поздрављају рад и принципијелна рад Републичке саобраћајне инспекције у предходних пар месеци. Указујемо на потребу одлучнијег рада на терену, принципијелном поступању али и сузбијање оглашавања и промоције нелегалног и незаконитог рада. Наша је жеља да будемо успешни у свом послу кроз подстицање конкурентности.

Чињеница је да члан 13. закона, који дефинише нелегалан рад, није добро формулисан и нормативно решен с обзиром на поступања Прекршајних судове, те је неопходно приступити измени Закона о јавном превозу путника у друмском саобраћају.

Србијатранспорт је својевремено формирала Удружену саотраћајну контролу, као подршку Републичкој саобраћајној инспекцији за реализацију акција и прикупљања информација са терена. Очекујемо у наредном периоду значајно бољу координацију са МГСИ. Имамо низ примера незаконитог рада и примера из праксе могућих решења у сузбијању нелегалног рада.

Као делатност која је регулисана лиценцама као права на рад неопходна је примена члана 353 Кривичног закона, који гласи: „Ко се неовлашћено и за награду бави одређеном делатношћу за чије обављање је по закону или другим прописима донетим на основу закона потребна дозвола надлежног органа, односно надлежног субјекта, казниће се новчаном казном или затвором до две године.“

Присутни на састанку су обавештени да је Србијатранспорт договорила успостављање активности да са НАЛЕДом и УПС спроведе активности креирања мера у циљу сузбијања сиве економије и нелегалног рада, унапређења модела продаје и подстицања пословања легалних превозника. У том процесу је од изузетне важности успостављен систем фискализације и развој дигитализације, који унапређује пословање аутобуских превозника.

Представници сектора друмског транспорта инсистирају на бољем дигиталном повезивању МГСИ са: МУПом, Царином, и др ... и унапређивању технологије рада у институцијама у интересу превозника. Залажемо се за дигитализацију институција, изbacивање папира, креирању портала, као нпр. Формирање дигиталног путног листа и дигитална евиденцију ВЛС у унутрашњем саобраћају.

Сама Стратегија развоја саобраћаја даје велики значај дигитализацији, прописивању стандарда за АПИ приступе у складу са Директивама ЕУ и подстицање безготовнинског плаћања. Ту су са нама Иван Кочев Бус Логиц и Зоран Тадић ИТ Креатор од којих превозници очекују значајну подршку и наступајућим процесима уређења пословног амбијента. Замолити Кочева и Тадића да кажу своја искуства у предходних годину дана развоја дигитализације у секторз транспорта.

Представници ИТ сектора су указали да ће дигитализација имати велики значај у уређењу пословног амбијента и квалитетног комуналног превоза путника, како у смислу креирања, тако и у смислу контроле.

Помоћник Министра за инспекцијски надзор је поздравио превознике и истакао да ће Инспекцијски надзор предузети све законом уређене активности у циљу уређења пословног окружења. Истакао је да ће радити одговорно и савесно. Нагласио је да је потребно унапредити Закон о јавном превозу путника у друмском саобраћају, те да је потребан боља и нормативно квалитетнија законска регулатива.

Представници Србијатранспорта су указали на репрезентативност удружења и спремност за учешће представника превозника у раду Радне групе за израду новог нацрта закона и подзаконских аката.

Ад. 4 Финансијски проблеми пословања превозника узрокована великим договањима БАСа;

Ово је тренутно највећи проблем превозника. Послодавци друмског саобраћаја исказују забринутост за неизвесност финансијских средстава за продају карата коју БАС врши у име и за рачун превозника. Настале финансијске обавезе додатно угрожавају већ ионако урушено економски одрживо пословање аутобуских превозника који обављају јавни међумесни линијски превоз путника. Финансијске обавезе БАС-а за продате карте превазилазе уговором дефинисане рокове те је проблем солвентности пословања изузетно изражен.

Аутобуски превозници који обављају јавни линијски превоз путника у међумесном саобраћају су суочени за значајним финансијским проблемима који су узроковани проблемима наплате сопствених средстава од БАСа. Превозници указују на овај проблем као друштвено одговорне компаније у циљу одржања делатности а из разлога што се овакав проблем наплате сопствених финансијских средстава преноси на наше добављаче и ликвидност у пословању.

Србијатранспорт је 3. марта 2023.године у име превозника упутио допис БАСу, на који менаџмент БАС-а није одговорио, као ни на многе дописе превозника. Сматрамо да у решавање овог проблема треба да буду укључене институције те Вам се обраћамо за помоћ и изналагање конструктивног решења. Ово није само финансијски проблем, него може имати веће последице на путнике, безбедност саобраћаја и функционисање јавног превоза и мобилности путника у главном граду.

Евидентан је пад броја путника у међумесном јунијском саобраћају и пораст трошкове пословања аутобуских превозника. Истовремено превозници су принуђени да због својих ненаплаћених финансијских средстава, проблеме своје ликвидности превазилазе узимањем сада скупих кредита за које плаћају високе камате, а који додатно оптерећују и урушавају пословање

Сектор јавног транспорта путника је услужни систем који функцији грађана Србије као јавна услуга мобилности. Аутобуске станице су подсистем сектора у функцији подизања квалитета услуге, безбедности путника и боље организације токова кретања. Подсистеми сектора морају бити у интересу система, место окупљања и сервисирања грађана и превозника у интересу безбедности, мобилности грађана и значајан комунални сервис локалне самоуправе.

Аутобуске станице врше наплату карата у име и за рачун превозника. Интерес аутобуских превозника је добије свој новац за плаћене карте путника у што краћем року. Аутобуске станице врше услугу продаје карата за свој проценат од 9%. То је приход аутобуске станице. БАС превозницима сада дугује новац превозника за продате карте путника које је превозник превезао и који није приход БАСа – није у билансу БАСа. За тај остварени промет на БАСу, превозници су редовно измиривали своје пореске обавезе на приход који им БАС није уплатио.

Дуговања БАСа према превозницима је проблем економске одрживости пословања превозника и преносе се на добављаче уз значајно повећање трошкова пословања (камате, губитак уговорених бонитета, плаћања пенала, немогућности појединих набавки, кашњење исплате зарада запосленима и др ...).

Превозници немају информације о начину превазилажења финансијских проблема у којима се налази БАС. Поред финансијских обавеза према превозницима за новац превозника, постоје индиције да је овакав проблем настао услед великих обавеза БАС-а за финансирање изградње нове аутобуске станице на Новом Београду, као и предходно преузете кредите, уз текуће обавезе финансирања пословања.

Договорено је да се Министарству грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре упути допис са молбом за хитну организацију састанка у циљу изналагања решења финансијских проблема аутобуских превозника насталих услед великих дуговања БАСа - Београдске аутобуске станице а.д. Београд

Неопходно је да одговорно донесемо мере и циљу заштите интереса превозника, путника, безбедности саобраћаја и транспортног система у целини. Предстаници превозника Србијатранспорта исказују спремност за договоре или чак репрогам дуговања али са јасним планом превазилажења проблема и динамиком отплате.

Ад. 5 Текућа питања и предлози.

- Превозници су обавештени да је МУПу је упућена иницијатива за измену Правилника о регистрацији моторних и прикључних возила са циљем да сваки аутобус може заменити регистарску таблицу која је изгубљена или украдена и да добије нову регистарску таблица са истим регистарским бројем за све аутобусе који обављају јавни превоз путника и поседују извод лиценце, без обзира да ли обављају међународни или унутрашњи превоз путника.

Сада је регулисано да то могу да раде сви аутобуски превозници који поседују лиценцу и Извод лиценце за међународни превоз, те са таквим Изводом лиценце већ могу добити трећу регистарску таблицу која је изгубљена или украдена и да добије нову регистарску таблица са истим регистарским бројем. Свим превозницима је сугерисано да за сва возила превозници узму Извод лиценце за међународни превоз путника и тиме реше евентуални проблем,

- Превозници су се једногласно и недвосмислено сложили да је неопходна измена Правилника о организованом превозу деце. Став превозника је да аутобуси недвосмислено морају бити безбедни за све вожње уз прописани квалитет услуге у ванлинијском или посебном линијском превозу а правилник о организованом превозу деце треба да буде у складу европских прописа, на пример као у Словенији.

- Захтевати од МГСИ да књиге путних листова за међународни ванлинијски превоз путника превозници могу задужити према сопственом захтеву, али да тај број не може бити већи од броја Извода лиценци превозника. Не постоји ни један разлог ограничења рада и организације рада превозника. Овде треба сагледати само да се евиденција и контрола коришћења путних листова не злоупотребава.

Седница је завршена у 15:20 сати

Председник Одбора директора

Светлана Бјеличић